

**KANTA-HÄMEEN
PELASTUSLAITOS**

OPASTAA TURVALLISEEN ASUMISEEN

**PIENTALON
PALOTURVALLISUUSOPAS**

*Aloita
turvallinen
asuminen
tästä!*

PELASTAUTUMISSUUNNITELMA

Tulipalossa pitää rakennuksesta pystyä poistumaan nopeasti ja turvallisesti. Turvallisen poistumisen ratkaisee oma osaaminen ja ennakkosuunnittelu.

Tee yhdessä perheesi kanssa oma pelastautumissuunnitelma.

- ovet ja ikkunat suljetaan, jotta tulipalo ei saa happea ja myrkyllinen savu ei pääse leviämään rakennuksessa
- poistuttaessa palavasta rakennuksesta ei lähdetä hakemaan tavaroita muista huoneista
- mitä tulee huomioida yöaikaan
- ulkona mennään ennalta sovittuun kokoontumispaikkaan
- soita hätäilmoitus numeroon 112 turvallisesta paikasta

Poistuminen eri huoneista.

- kotona tulee suunnitella ennakkoon mitä kautta voi poistua asunnon eri huoneista tulipalossa
- kokeilkaa poistumisreittejä, miten niissä pääsee liikkumaan
- varatiekkunoissa tulee olla kiinteät avauskavhat

SOITTAMINEN HÄTÄNUMEROON 112

1. Soita hätäpuhelut itse, jos voit
2. Kerro mitä on tapahtunut
3. Kerro tarkka osoite ja kunta
4. Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin
5. Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
6. Lopeta puhelu vasta saatuasi siihen luvan

Jos tilanne tapahtumapaikalla oleellisesti muuttuu hätäilmoituksen jälkeen, ilmoita siitä hätäkeskukseen. Opasta auttajat paikalle.

HUOM!

Jos hätänumero on hetkellisesti ruuhkautunut - älä sulje puhelinta! Kuulet nauhoitteen, jossa kehoitetaan odottamaan hetki linjalla. Hätäpuheluihin vastataan mahdollisimman nopeasti ja aina soittamisjärjestyksessä. Et tarvitse koskaan suuntanumeroa. Hätäpuhelu on maksuton. Hätänumeroon voi soittaa vaikka saldoraja olisi täynnä. Lisätietoa hätäpuhelun soittamisesta www.112.fi

PALVAROITIN ON HALPA HENKIVARTIJA - pidä se toimintakunnossa!

Jokaisessa asunnossa on lain mukaan oltava palovaroitin.

Palovaroittimen hankinnasta ja sen toimintakunnossa pitämisestä vastaa asukas itse. Uusissa rakennuksissa rakennusluvan perusteella asennetuista sähköverkkoon kytketyistä palovaroittimista vastaa omistaja tai sopimuksen mukaan asunnonhaltija. Näiden testauksista tulee sopia omistajan ja haltijan kesken.

Kuinka monta palovaroitinta tarvitaan?

Asunnon jokainen kerros sekä niihin yhteydessä olevat kellarikerrokset ja ullakot on varustettava vähintään yhdellä palovaroittimella. Asunnon jokaisen kerroksen tai tason alkavaa 60 m² kohden on oltava vähintään yksi palovaroitin. Hyvä periaate on asentaa palovaroitin jokaiseen makuuhuoneeseen sekä reitille, jota pitkin pääsee ulos.

Mihin palovaroitin sijoitetaan?

Palovaroitin sijoitetaan katon keskivaiheille, vähintään 50 cm etäisyydelle seinästä, kattopalkeista tai muista esteistä siten, että savu pääsee mahdollisimman esteettömästi varoittimeen, sillä savu ja lämpö nousevat ylöspäin. Turhien hälytysten välttämiseksi palovaroitinta ei pidä sijoittaa liedien, uunin, keittolevyn, leivänpaahtimen, saunan, kylpyhuoneen, tulisijan tai takan läheisyyteen. Myös palovaroittimeen kerääntyvä pöly aiheuttaa herkästi turhia hälytyksiä. Varoitin puhdistetaan imuroimalla tai kevyesti pyyhkimällä esim. pariston vaihdon yhteydessä. Noudata asennusohjeita!

Palovaroitin on pakollinen myös vapaa-ajan asunnoilla sekä kylmissä tiloissa, kuten aitoissa, niiden ollessa asuinkäytössä. Häikävaroitin on hyvä lisä, mutta se ei kuitenkaan korvaa palovaroitinta.

Pelastuslaitos suosittelee merkitsemään palovaroittimeen hankintavuoden ja valmistajan antaman käyttöiän. Käyttöikänsä päässä oleva varoitin tulee uusua, vaikka testinapin mukaan varoitin olisikin toimiva. Palovaroittimet toimivat keskimäärin 7-10 vuotta (TUKES). Noudata valmistajan ohjeita.

*Mudet asunnot
varustetaan
sähköverkkoon
kytketyillä
palovaroittimilla*

*Testaa palovaroittimen
kunto kuukausittain ja
vaihdä paristo vuosittain
esimerkiksi 112-päivänä
helmikuun 11. päivä!*

ALKUSAMMUTUSKALUSTO

Hanki sopivat alkusammutusvälineet ja opettele käyttämään niitä.

Alkusammutusvälineillä tarkoitetaan yhden henkilön käyttöön soveltuvia sammutusvälineitä, jotka sopivat erityisesti palonalkujen ja pienehköjen palojen sammuttamiseen. Niitä ovat esimerkiksi sammutuspeite ja käsisammuttimet.

Rasvapalo kattilassa tukahdutetaan esim. kattilan kannella. Sammuta liesituuletin.

Vettä ei saa käyttää rasvapalon sammuttamiseen.

Sähkölaitteen virta on ensin katkaistava irrottamalla pistotulppa tai kääntämällä asunnon pääkytkimestä mikäli se on mahdollista.

Sammutuspeite

Sammutuspeitettä käytetään palon tukahduttamiseen. Sammutuspeitteen tulee olla vähintään kokoa 120x180 cm. Sillä voit kätevästi sammuttaa pikkupalon, kuten liedellä syttyneen rasvan tai palamaan syttyneen kodinkoneen.

Sijoita sammutuspeite seinään, jossa se on aina käyttövalmiina. Hyvä paikka sammutuspeiteelle on keittiön lieden vieressä.

Käsisammutin

Käsisammuttimella sammutat tehokkaasti kaikki alkavat palot kodissasi. Kotikäyttöön riittää 6 kilon käsisammutin (sammutusainetta on 6 kiloa). Käsisammuttimen paras sijoituspaikka on kodin poistumistien varrella, oven vieressä seinään kiinnitettynä.

Pidä huolta, että jokainen perheenjäsen tietää, miten sammutinta käytetään. Lue käsisammuttimessa oleva selkeä käyttöohje. Tarkistuta sammuttimesi säännöllisin väliajoin. Kotiin hankitut sammuttimet tulisi tarkastaa kahden vuoden välein.

*suositus:
Hanki
vähintään
sammutus-
peite!*

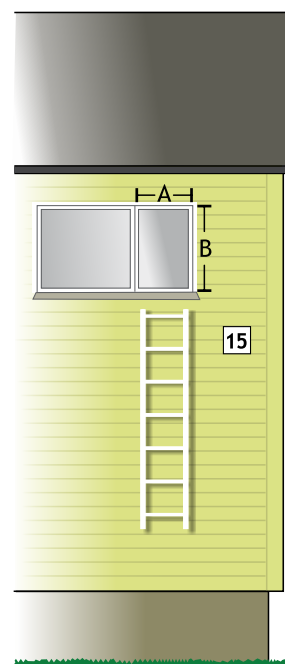

HÄTÄTILANTEESSA ULOS NOPEASTI - mutta turvallisesti

Asuinrakennuksen kerroksesta on uloskäytävän lisäksi oltava vähintään yksi varatie. Varatienä voidaan pitää tarkoituksenmukaisesti sijoitettua parvekettä tai ikkuna-aukkoa.

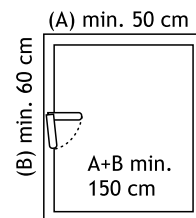
Jos rakennuksen varatienä käytettävältä parvekkeelta tai ikkunalta pudottautumiskorkeus maanpinnalle tai muulle palossa turvalliselle paikalle on yli 3,5 m, pääsy turvaan varmistetaan aina kiinteillä tikkailta. Tikkaiden tulee olla seinään kiinnitetyt varatietikkaat. Tikkaiden askelvälin ja leveyden mitoitus sivun 6 mukaisesti.

Varatienä käytettävä ikkuna varustetaan kiintein avauskahvoin. Ikkunan vapaan aukon leveys pitää olla vähintään (A) 50 cm ja korkeus (B) 60 cm siten, että korkeuden ja leveyden summa on vähintään (A+B) 150 cm. Ikkunan kautta tapahtuvaa turvallista poistumista helpottavat ikkunan sivulle asennettu kahva, lisäaskelmat tai tikkaiden sivujohteen jatkaminen.

Varatieikkuna

vapaan aukon mitat vähintään

varatieikkunoissa aina kiinteät avauskahvat!

Kiinteät

varatietikkaat

Mittakuvat sivulla 6

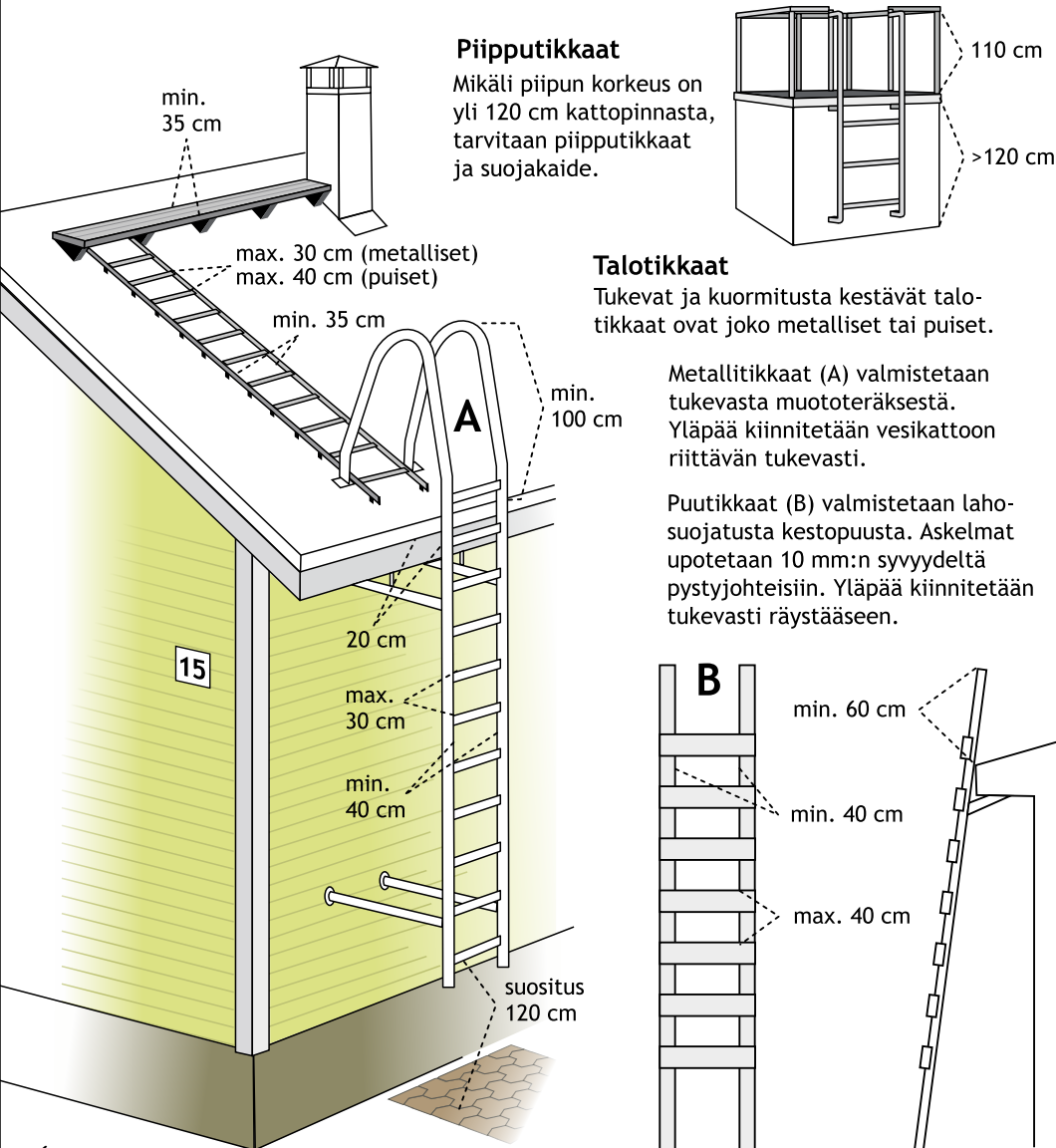
*kaikki
poistumisreitit
tulee olla
ilman avaimia
avattavissa!*

TURVALLINEN LIIKKUMINEN KATOLLA

Katolla oleviin huoltokohteisiin pitää aina päästä turvallisesti.

Lapetikkaat ja kattosillat

Katolla tulee tarvittaessa olla tukevasti kattorakenteisiin kiinnitetyt metalliset tai kestopuiset lapetikkaat sekä harjan suuntaiset kulkusillat. Lapetikkaat kiinnitetään yläpäästään harjalle tai kattosilltaan ja alapäästään talotikkaisiin.

AUTOTALLIT/- KATOKSET

Autosuoja on tarkoitettu vain moottoriajoneuvojen säilyttämistä varten.

Autotallissa saa säilyttää ajoneuvot kuten auto, moottoripyörä, mopo, skootteri ja mönkijä, näiden renkaat, perämoottorin, ruohonleikkurin, huoltoihin tarvittavat varaosat ja työkalut sekä ulkoiluun ja liikuntaan liittyvät välineet.

Polttoaineet autotallissa

Autotallissa voi säilyttää syttyviä sekä helposti ja erittäin helposti syttyviä palavia nesteitä (esim. bensiini) enintään 60 litraa ja palavia nesteitä joiden leimahduspiste on yli 55 °C (esim. diesel), enintään 200 litraa.

Yhteisten autotallien ja -katosten ko. maksimimäärät ovat koko tallille/katokselle, eivät autopaikkakohtaisesti.

Nestekaasua autotallissa saa säilyttää irtosäiliöissä enintään 25 kg. Lattian tason sijaitessa maanpinnan alapuolella on nestekaasun säilytys kielletty.

Palavia nesteitä tai kaasuja ei saa käsitellä autosuojassa.

KATTILAHUONE JA POLTTOAINEVARASTO

Kattilahuone ja polttoainevarasto muodostavat omat palo-osastonsa.

Kattilahuoneen osastoivien ovien tulee olla paloturvallisuuden vuoksi itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia. Ulkoseinässä olevan oven ei tarvitse olla osastoiva, vaan lämmöneristettyä ulko-ovea voidaan pitää riittävän turvallisena.

Polttoaineet kattilahuoneessa

Kattilahuoneeseen saadaan sijoittaa polttoainetta enintään:

- 3 m³ polttoöljyä terässäiliössä teräksisessä suoja-altaassa
tai
- 3 m³ polttoöljyä muovisäiliössä teräksisessä suoja-altaassa, jonka yläreuna ulottuu säiliön ylimmän sallitun öljynpinnan korkeudelle
tai
- 0,5 m³ halkoja rajatussa tilassa
tai
- 0,5 m³ muuta kiinteää polttoainetta tiiviskantisessa erillisessä teräksisessä varastosiilossa

ajoneuvon tankissa olevaa polttoainetta ei lasketa mukaan säilytysmääriin

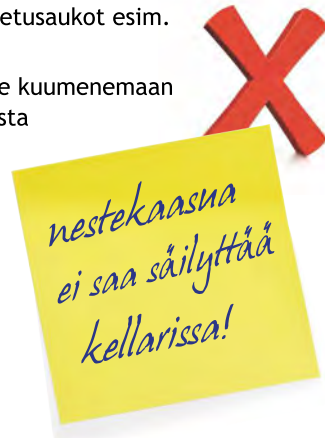

Huom! pannuhuone ei ole varasto eikä kuivatuspaikka

TÄRKEÄÄ HUOMIOIDA MYÖS NÄMÄ

Palavat nesteet, nestekaasu ja muut vaaralliset aineet on säilytettävä määräysten mukaisesti.

- Kaasupullot tulee sijoittaa mahdollisimman lähelle ulko-ovea ja niiden sijainnista on suositeltavaa laittaa merkintä ulko-oveen
- Säilytystilassa on oltava riittävä ilmanvaihto, tuuletusaukot esim. tilan ala- ja yläosassa
- Säilytysastiat on sijoitettu siten, etteivät ne pääse kuumenemaan esim. lämmityslaitteiden tai auringonvalon johdosta
- Palavan nesteen säilytysastiassa on oltava tiiviisti suljettava kansi
- Nestekaasun säilytys on kielletty ullakolla ja kellarissa
- Paineensäädin ja kaasuletku on tarkastettu vuosittain ja nestekaasuletku on vaihdettu vähintään viiden vuoden välein
- Liuottimet, maalit, pesu- ja desinfiointiaineet, hyönteismyrkyt ja lääkkeet ovat lasten ulottumattomissa

Rakennusten alla tai välittömässä läheisyydessä ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa kuten roska-astioita, pahvipinoja ja kuljetuslavoja.

Jäteastiat ja -katokset on sijoitettava siten, että tulipalon syttymisen ja leviämisen vaara on vähäinen. Roska-astioiden turvaetäisyydet rakennusten räystäs-linjasta ilman paloeristystä ovat:

- 4 metriä** yksittäiset 240 ja 600 litran roska-astiat
- 6 metriä** useamman roska-astian rivistöt ja pahvirullakot
- 8 metriä** jätekatokset ja palavaa materiaalia sisältävät vaihto-lavat

Osoitmerkintä

Rakennuksen omistaja vastaa että talon osoitenumero on näkyvässä kadulle tai muulle liikenneväylälle asti. Osoitenumeron tulee näkyä myös pimeällä. Osoitmerkintä opastaa mm. hälytys- ja huolto-ajoa kiinteistölle.

15

NESTEKAASUA
FLYTGAS

Sammutin
oven takana

Kaasupullot

Ilmastointi
häätä-seis

KEVYTÖLJY

Pelastuslaitos suosittelee myös merkitsemään tarralla- tai kyltti-opastein mahdollisimman useat pelastustyötä helpottavat ja nopeuttavat asiat

TULISIJAT

Turvallisuus lisää tunnelmaa.

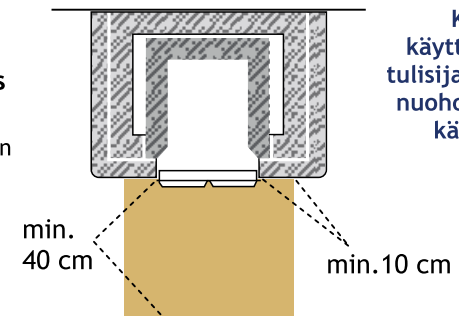
Puun oikea polttaminen vaatii korkeita lämpötiloja. Korkean palamislämpötilan saavuttaminen edellyttää riittävän palamisilman saamista sekä huonetilaan että tulipesään. Suuri osa tulisijojen ja hormien vaurioista ja niistä alkunsa saaneista tulipaloista aiheutuu tulisijojen väärästä käytöstä. Tulisijan eniten vaatima huoltotoimenpide on tuhkan poistaminen. Liika tuhka voi esimerkiksi estää palamisilmaa jäädyttämästä arinaa, joka tällöin helposti vääntyy pilalle. Tuhka on poistettava ja varastoitava niin, ettei siitä aiheudu tulipalon vaaraa. Tähän tarkoitukseen suositellaan hankkimaan kannellinen, metallinen tuhka-astia.

Tulisijat ja savuhormit tulee nuohota vuosittain!

Luukullisen tulisijan lattiasuojus

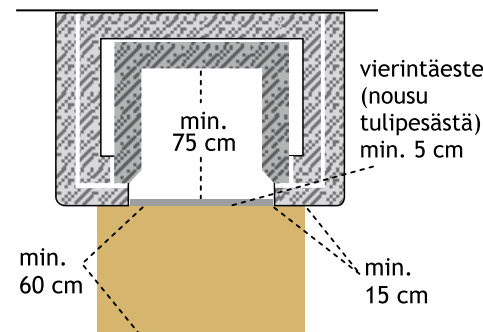
Luukullisen tulisijan lattiasuojus on vähintään 40 cm eteenpäin ja 10 cm sivuille suuluukun reunasta mitattuna

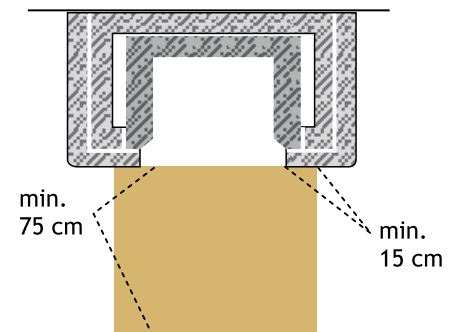
Kolme vuotta käyttämättä ollut tulisija ja hormi on nuohottava ennen käyttöönottoa!

Avoimen tulisijan lattiasuojus

Kun avoimen tulisijan syvyys on yli 75 cm tai edessä on 5 cm korkuinen vierintäeste, lattiasuojus min 60 cm eteenpäin ja 15 cm sivuille tulisijan aukon reunasta mitattuna

Kun avoimen tulisijan syvyys on alle 75 cm ja edessä ei ole vierintäestettä, lattiasuojus min 75 cm eteenpäin ja 15 cm sivuille tulisijan aukon reunasta mitattuna

MINIMOI RISKIT JA ASU TURVALLISESTI

Valtaosa sähköpaloista aiheutuu ihmisen omasta virheellisestä toiminnasta.

Riskitilanteita aiheuttavat paitsi sähkölaitteiden huono kunto ja huoltamattomuus, myös käyttöohjeiden vastainen toiminta ja unohtaminen. Sähkölaitteisiin on saatavissa myös erilaisia turvavarusteita, kuten ajastimia. Harkitse, tarvitsetko turvavarusteita omaan tai läheisesi kotiin. Noudata käyttöohjeita ja säilytä ne tulevaa tarvetta varten. Sijoita laitteet oikein. Varaa laitteen ympärille riittävästi tilaa ilmankiertoa varten äläkä tuki tuuletusaukkoja. Selvitä asuntosi sähkön pääkytkimen ja veden sulun sijainnit. Lue laitteiden käyttöohjeet ennen käyttöä ja asentamista.

Liedet ja uunit

- Älä jätä uunia tai keittolevyjä päälle, ellei valvo niitä koko ajan.
- Sammuta virta aina käytön jälkeen.
- Älä säilytä mitään tavaroita liedien päällä.
- Huolehdi, ettei liedien lähettyvillä ole mitään syttyvää materiaalia.
- Voit myös hankkia lieteen ajastimen tai ylikuumenemissuojan.

Pyykin- ja astianpesukoneet

- Älä jätä pesukonetta käymään yksikseen. Näin minimoit palo- ja vesivahingot.
- Irrota pistoke käytön jälkeen.
- Puhdista nukkasieppi säännöllisesti.
- Suojaa laite vesiroiskeilta.
- Sulje hana käytön jälkeen.

Valaisimet

- Noudata valaisimien asennus- ja käyttöohjeita. Huomioi etäisyydet syttyviin materiaaleihin, kuten verhoihin.
- Vaihda palaneet tai välkkyvät loistevalaimet heti.
- Älä vaihda valaisimeen suositustehoa suurempaa lamppua.
- Pidä valaisimet puhtaina pölystä.
- Kiinnitä seinälle sijoitettavat valaisimet tukevasti, etteivät ne putoa esim. vuoteelle tai sohvalle.
- Energiansäästölamppuja ei suositella käytettäväksi saunassa.

Kylmälaitteet

- Varmista riittävä ilmanvaihto jääkaapin ja pakastimen ympärillä.
- Älä sijoita laitetta liedien tai muun lämmönlähteen viereen tai suoraan auringonvaloon.
- Imuroi pölyt säännöllisesti myös laitteen takaa. Irrota pistotulppa imuroinnin ajaksi.

Televisio

- Varmista riittävä ilmanvaihto television ympärillä. Älä peitä TV:n tuuletusaukkoja.
- Imuroi pölyt säännöllisesti TV:n päältä ja tuuletusaukkojen ympäriltä.
- Älä pidä TV:n päällä kynttilöitä, kukkia tai muitakaan esineitä.
- Katkaise valmiusvirta yöksi ja ollessasi poissa kotona.
- Vie viallinen TV huoltoon.

Keskuspölynimuri

- Sijoita laite helposti huollettavaan ja paloturvalliseen paikkaan.
- Tyhjennä pölyt riittävän usein.
- Puhdista ja huolla laite käyttöohjeen mukaisesti.

Silitysrauta

- Irrota aina pistoke, kun et käytä silitysrautaa tai poistut sen luota.
- Nosta laite aina pystyyn, kun et silitä.
- Vaihdata vioittunut sähköjohto uuteen ammattilaisella.

Sähkölämmittimet

- Aseta lämmitin siten, ettei se pääse kaatumaan.
- Älä sijoita lämmitintä liian lähelle verhoja, huonekaluja tai mitään syttyvää.
- Älä kuivata pyykkiä lämmittimen päällä äläkä peitä sitä millään.
- Huolehdi, ettei lämmitin pääle putoa tai kaadu mitään.
- Korjauta rikkinäinen termostaatti.

Älä käytä sisäkäyttöön tarkoitettuja sähkölaitteita tai jatkojohtoja ulkona!

Kiuas

- Vaatteiden tai muun palavan materiaalin kuivattaminen kiukaan yläpuolella tai välittömässä läheisyydessä on kielletty.
- Varmista, ettei mitään syttyvää jää kiukaan lähelle, kun alat lämmittää sitä.
- Tarkasta kiukaan kiinnityksen tukevuus ja etäisyydet palaviin materiaaleihin. Kiuaskohtaiset suojaetäisyydet löytyvät kiukaassa olevasta kilvestä. Yleiset suojaetäisyydet www.pelastuslaitos.fi
- Täytä kiuas kivillä käyttöohjeen mukaisesti.
- Korjauta vastukset ja säätimet, jos ne ovat rikkoutuneet tai toimivat huonosti.

Kodin lääkekaappi

Kodin lääkekaapin tulee aina olla lukittava ja lääkkeet on pidettävä pois lasten ulottuvilta. Lääkekaappia ei pidä sijoittaa kosteaan paikkaan kuten esim. kylpyhuoneeseen. **Tarkista** lääkkeen säilytysmerkinnät pakkauksesta. **Varmista** että reseptilääkepakkauksista ilmenee kenelle ne on tarkoitettu ja mikä on lääkkeen käyttötarkoitus. Palauta vanhentuneet lääkkeet apteekkiin.

Ehdotus lääkekaapin sisällöksi:

- haavojen hoitoon: haavataitoksia, siderullia, laastaria, haavateippiä ja haavanpuhdistusnestettä
- pienet sakset, pinsetit ja punkkipihdit
- hydrokortisonilääkettä
- hyönteisten puremiin sopiva valmiste
- kyynpuremaan ja ampiaisenpistoon tarkoitettuja tabletteja
- kurkkukipuun sopiva lääke
- yskänärsytystä hillitsevä valmiste
- myrkytysten varalle lääkehiiltä sisältävä valmiste
- närästyksen ja liikkahappoisuuteen mahahappoa neutraloiva valmiste
- ripuliin lääkehiiltä sisältävää tai suoliston liikkeitä hillitsevä valmiste
- särkyyn ja kuumeeseen sopiva lääke
- kuumemittari
- joditabletit
- tarvittavat lääkärin määräämät reseptivalmisteet

Laita lääkekaappiin selvästi näkyville myös
Yleinen hätänumero 112
Myrkytystietokeskus (09) 471 977
tai vaihde (09) 4711

TURVALLISEEN ASUMISEEN

Pienillä toimenpiteillä ennaltaehkäiset tapaturmia.

Vuositain sattuu noin miljoona vammaan johtanutta tapaturmaa, joista kaksi kolmesta kotona tai vapaa-aikana. Näissä tapaturmissa kuolee 2700 suomalaista vuodessa. Useimmat kotona ja vapaa-aikana tapahtuvat tapaturmat ovat helposti ennalta ehkäistävissä pienillä varotoimenpiteillä, vaaratekijöiden poistamisella ja arkisten tapojen muuttamisella. Suunnittele koti turvalliseksi kaikenikäisille. Kaatuminen, liukastuminen, satuttaminen terävään esineeseen sekä palovammat ovat yleisimpiä kotitapaturmia.

ENNAKOI VESIKATKOS ja TOIMI SEN AIKANA NÄIN

Yllättävän vesikatkoksen varalta olisi kotona hyvä olla aina vähän juomavettä sekä täytettäviä vesiastioita. Kun veden tulo katkeaa, sulje vesihanat ja säännöstele vedenkäyttöä.

ENNAKOI SÄHKÖ-/LÄMPÖKATKOS ja TOIMI SEN AIKANA NÄIN

Huolehdi, että kodistasi löytyy aina helposti taskulamppuja, paristokäyttöinen radio ja varaparistoja sekä kynttilöitä ja tulitikkuja. Kytke virta pois kaikista kodinkoneista ja -laitteista sähkökatkon ajaksi sekä vältä pakastimen ja jääkaapin avaamista. Takat ja muut tulisijat ovat hyviä varalämmön lähteitä lämpökatkon varalta.

KOTIVARA

Yllättäviä tilanteita varten tulisi jokaisesta kodista löytyä kotivara. Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää useaksi päiväksi, jopa viikoksi. Kotivara on normaalissa kierrossa olevia elintarvikkeita ja tavaroita, joita täydennetään sitä mukaa kun niitä käytetään. Näin elintarvikkeet pysyvät tuoreina ja tavarat käyttökelpoisina.

LISÄTIETOA TURVALLISUUSASIOISTA

saa pelastuslaitokselta ja internetistä

www.pelastuslaitos.fi

www.pelastustoimi.fi/turvatietao

pistetapaturmille.thl.fi

Svenskspråkig version av guiden

www.pelastuslaitos.fi

